

16.10.2024

Sweco Finland Oy
Kai Saralehto

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Nurmijärven kirkonkylän ja Klaukkalan välisen päävesijohdon suunnitteluhankkeeseen

HEL 2024-012793 T 11 03 01

Nurmijärven Vesi on käynnistänyt Nurmijärven kirkonkylän ja Klaukkalan välisen päävesijohdon suunnitteluhankkeen. Sweco Finland Oy on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa Nurmijärven veden puolesta päävesijohdon linjasta. Päävesijohdon linjaus rakennetaan vedenhankinnan varmistamiseksi. Päävesijohdon linjan pituus on noin 10 km ja sen halkaisija noin 400 mm. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Mikäli Nurmijärven kk – Klaukkala välisen päävesijohdon kaivauksilla ei ole merkittäviä vaikutuksia maisemaan tai rakennettuun ympäristöön, on hanke kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta mahdollinen. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo edellyttää, että vesijohtoon liittyvät kaivannot ennallistetaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden kautta kulkevien kaivausten osalta.

Arkeologia

Päävesijohdon linjaus kulkee Klaukkalassa lähellä muinaismuistolain (295/1963) suojaamaa kiinteää muinaisjäännöstä Jokela (tunnus muinaisjäännösrekisterissä 543010026). Kohde on tarkkuusinventoitu vuonna 2022, joten sen raja-alue on tarkastettu. Päävesijohdon linjaus voidaan kaivaa kohteen eteläpuolelle, mutta suunnittelussa on huomioitava, että kohteen reunaan on jätettävä vähintään 2 metrin levyinen suojavyöhyke. Muinaisjäännöskohteen reuna ei saa vaurioitua kaivantoa kaivettaessa. Kiinteän muinaisjäännöksen aluetta ei voi käyttää

16.10.2024

työmaa-alueena ja ajoreiitit on suunniteltava niin, että muinaisjäännös-kohteen päällä ei ajeta.

Vesijohdon linjaus ylittää Luhtajoenlaakson peltoalueen, josta on löydetty vuoden 2021 koetutkimuksissa (Museovirasto/ arkeologiset kenttäpalvelut) alueen järvivaiheeseen liittyviä orgaanisia kerroksia. Loka-kuussa 2021 suoritetuissa koetutkimuksissa alueelta löydettiin kvartsi-iskoksia, palanutta luuta sekä kaksi saviastian palaa. Radiohiiliajoituksen perusteella luut ajoittuvat neoliittiselle kivikaudelle 4156–3818 eaa. Lisäksi pellolle kaivetusta koeajasta havaittiin 20 cm paksuisen pelto-mullan alta, 25–50 cm paksuinen turvekerros, jonka alta havaittiin jäännöksiä kalanpyydyksen puisista liisteistä, jotka radiohiiliajoituksen perusteella ajoittuvat neoliittisen kivikauden puoliväliin eli ajanjaksolle 3357–3099 eaa. Lisäksi peltoalueelta löytyi hiekkakivisen hioimen kappale. Vuonna 2022 inventoinnissa (Mikroliitti) tehtyjen havaintojen ja aikaisempien tutkimusten mukaan on mahdollista, että peltoalueelta voi löytyä alueen järvivaiheeseen liittyviä orgaanisia kerroksia, joissa on säilynyt poikkeuksellisen hyvin esihistoriallisia esineitä ja rakenteita.

Museoviraston 23.3.2022 päivätyssä lausunnossa edellytettyjä täydentäviä koetutkimuksia ei ole vielä tehty asuinpaikkojen edustoille turvekerrosten löytämiseksi. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo katsoo, että ennen kuin asuinpaikan Jokela ja Luhtajoen välistä peltoa kaivetaan, tulee putkilinjauksen kohdalla tehdä arkeologinen koekai-vaus, jonka avulla selvitetään, onko paikalla säilynyt järvivaiheeseen liittyviä orgaanisia kerroksia ja kivikaudelle ajoittuvia löytöjä tai rakenteita.

Nurmijärven kirkonkylän eteläpuolella vesijohdon linjaus osuu kiinteän muinaisjäännöksen, Ala-Pekkola (543010001) alueelle. Kyseisellä alueella vesijohto on tarkoitus asentaa ns. kaivamattomia menetelmiä käyttäen eli putki on tarkoitus asentaa suuntaporaamalla alueen alitse noin 2 metrin syvyyteen.

Ali-Pekkolan kivikautinen asuinpaikka on inventoitu ja rajattu Museoviraston inventoinnissa vuonna 2006 (Seppä). Päävesijohdon suunnitel-makartan mukaan muinaismuistolain suojaaman kiinteän muinaisjään-nöksen läpi on kaivettu hulevesiputki, mahdollisesti vuosina 2013–2014. Museo katsoo, että muinaisjäännösalueen rajaus on tarkastetta-va tarkkuusinventoinnilla, ennen kuin alueelle tehdään uusia linjoja. Tarkkuusinventoinnilla tulee selvittää kohteen rajaus sekä varsinkin kohteen länsiosan kulttuurikerrosten säilyneisyys.

Tutkimuskustannuksista vastaa muinaismuistolain 15 §:n mukaisesti hankkeen toteuttaja. Arkeologisia tutkimuksia tekevät useat toimijat,

16.10.2024

joilta voi pyytää tarjouksia kaava-alueen inventoinnista. Museon lausunto tulee liittää mukaan tarjouspyyntöön.

Arkeologisia kenttäpalveluja tarjoavien toimijoiden yhteystiedot löytyvät Museoviraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen) osoitteesta:

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/arkeologinen-kulttuuriperinto/arkeologisen-kulttuuriperinnon-tutkimus/arkeologisten-kenttatoiden-tilaaminen>.

Kenttätöiden toteuttamisessa ja raportoinnissa tulee noudattaa Museoviraston laatimia Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohjeita, jotka löytyvät viraston verkkosivuilta (Arkeologisten kenttätöiden laatuohjeet) osoitteesta:

https://www.museovirasto.fi/uploads/Kulttuuriymparisto/arkeologisten_kenttatoiden_laatuohje_2020.pdf.

Museo ottaa kantaa hankkeen vaikutuksista arkeologiseen kulttuuriperintöön ja mahdollisiin jatkotutkimustarpeisiin, sekä arvioi raportin riittävyyden sen jälkeen, kun tarkkuusinventoinnin ja koekaivauksen tulokset ovat käytettävissä.

Koska muinaisjäännöskohteessa suoritetaan tarkkuusinventoinnin yhteydessä maahan kajoavia toimenpiteitä, tulee inventoinnin toteuttajan hakea niihin tutkimuslupa Museovirastosta.

Lisätiedot

Tiina Mikkanen, tutkija, puhelin: 09 310 71552
tiina.mikkanen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

4 (4)

16.10.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.